

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. IV. Inchoatur tractatio propriæ cognitionis, quæ obtinetur legendo, & Meditando in libro propriæ conscientiae: aperiuntur tria maximè damna, quæ ex ignoratione ipsius proueniunt, & in quo illa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

suum respicientis; & Insipientis mutabilitatem; se ab illo separantis; In Leone, Christi magnanimitatem, & Dæmonis feritatem; in igne, charitatis vigorem, & ardorem cupiditatem. In meditatione itaque his rebus vteris, non ad vnum finem, nunc ad alterum, iuxta exigentiam & desiderium tuum. Siquidem ipse (vt inferius videbimus) in supernaturalibus extraordinaria oratione communicat interea hunc modum similitudinum, quo reuelant altissimas & occultas.

CAPVT IV.

INCHOATVR TRACTATVS
propria cognitionis, quæ obtinetur legendo, & meditādo in libro propriae Conscientiæ: aperiuntur tria maxima bona, quæ ex ignorantia ipsius proueniunt, & in quo illa consistat.

PRIMA cura cupientis in scientia mystica proficere, & vitæ Cōtemplatiuæ persistentiam assequi, ea debet esse, vt multum studij ponat in cognitione sui ipsius, legendo, & meditādo in libro suæ Conscientiæ & vitæ propriæ. Hæc enim cognitio est prima litera, Alphabeti Spirituales, vt in-

is, ut insinuauit Ieremias propheta, qui incipiens caput tertium suarū lamentationū ab Alph primo Hebraici Alphabeti caractere, statim subiungit: *a Ego vir videns paupertatē meā.* ^{a Thren. 3. 1} quasi diceret: Primū exercitiū vitę meę, primū ē, visus mei obiectū est paupertas mea, in qua meditor, & in quo ostendo me esse virū: virilis enim animus necessarius est ei, qui videns tantam paupertatē, nō animo deficiat: nec me occupo in aliena paupertate inspicienda, quę me non concernit, sed in mea, quę me pungit: hic enim aspectus erit initiū mei remedii. & quamuis vir sim valde excellens, non deerit mihi paupertas, quę aspiciā in me ipso. quę verē est paupertas mea. Nā, si quid boni habeo, illud non est meū, sed alienū, & à Deo mihi puenit, cuius est totū quod est optimum. Nā ex me nō habeo, nisi boni priuationē, quę adeo ingēs est, ut nec habeā oculos ad eā discernendā, nisi Deus illos mihi communicet. Nam à Diuino Spiritu oportet venire lucem, qua me videam & cognoscam.

Hi oculi, quos Deus dat ad sic videndū, nō sūt sicut corporei, quę vident alios; sed seipsos & intra ipsos est videre nō possunt: sed poti⁹ occupantur videndo seipsos, & sua; ut postea recte aspicere possint reliqua. Huius figuram ait S. Gregor. fuisse expressam in ea, quam vidit Ezechiel, quatuor Sanctorum animalū sequentium imperum diuini Spiritus, b *unumquodque* ^{b Ezech. 1. 12} *(ait) coram facie sua ambulabat.* Quid enim est coram facie sua ambulare, nisi seipsa sibi pręsentia habere; sicut ambulare coram facie Dei

est De-

SPIRITUS
INTE

Lib. 2. de
Confid. ad
Eugeniu. B.

c Cant. 1. 8.

est, Deum sibi facere praesentem. Et quantum
vtrumque sit ad spiritualem perfectionem ne-
cessarium, primum tamen horum dispositio
quædam est ad secundum: ideoque est
inchoandum, ut monuit S. Bernardus Papa
Eugenium; à te (inquit) tua consideratio
choet; ne frustra extendaris in alia, ten-
glecto. nam licet noueris omnia mysteria, lo-
ueris latitudinem terræ, altitudinem celo-
profunda maris: si te nescieris, eris similis
dificanti sine fundamento, qui laborat in illu-
ctura, quæ citò ruet: quicquid struxeris
tra te, erit instar congesti pulueris, ventus
noxium. Non ergo sapiens qui sibi non est
piens. à te proinde incipiat tua consideratio
non solum autem, sed in te finiatur. quocumque
euagetur, ad te reuocaueris eam cum salu-
fructu. Quod si negligas te ipsum aspice
& cognoscere, euanesce quoque à tuo con-
ctu Deus, & omnia bona, quæ in eius domo
eius familiaritate, & societate obtinueras: à
cui ipsemet monuit sponsam horrendis & ter-
ribilibus minis, dicens ei: *c Si ignoraste
pulcherrima inter mulieres, egredere & absque
vestigia gregum, & pasce hedos tuos iuxta
bernacula pastorum.* O tremendam senten-
tiam, à cælesti sponso iustoque iudice prom-
ciatam contra propriam sponsam; non tur-
pem, sed pulcherrimam; non peccatricem, sed
iustam; non rebellem, sed subiectam: nec
mo illam è domo & societate sua repellenda
sed præseruandi ab eo, quod posset illam è do-
mo extur-

no exturbare. O quam horrendum est ma-
lam ignorantia sui ipsius: siquidem creaturam
pulchram, dignam facit tā aspera sentētia.
potuisset quidem Dominus blandius illā mo-
dere, ut seipsam cognoscere studeret, noluit
tamen blandē, sed summō rigore uti, quia
vera cognitio sui ipsius, non tam in suavi-
tate & fauore, quam in laboribus & repulsa
consistit. In his enim facilius deprehendi-
tur, quid ex nobis ipsis habeamus, quidque no-
bi culpa promereamur, Ideoq; non sine ma-
gi mysterio dixit Ieremias, se agnoscere pau-
peratē suam, *in virga indignationis Dei*. Esto
certissimē id cognoscatur ex lectione sa-
crarum Scripturarum, vbi supplicia, pœnæ, &
minæ referuntur; multo tamen clarius ea-
dem leguntur in propria experientia: cum
oculis proprijs videmus, & auribus prope nos
audimus, & intra nostras animas sentimus. Sed
non videamus harum minarum atrocitatem
in alieno capite, ut ita cauti ex ea euadamus, ne
recidat in nostra propria.

§. I.

*Tria grandia mala affert ignorantia
sui ipsius.*

TRIA maledicta includūt hę Domini no-
stima aduersus omnes, seipsos no-
agnoscentes, quatenus videlicet igno-
ra sui ipsius (teste S. Bernardo) mater est, & fo-
cia superbiæ, omniumq; filiarū, quæ ab ea pro-

Dux Spirit. Tract. II.

ii

cedunt.

d Thren. 3. 1.

serm. 27. in
Cant.

SPIRI
NTE

cedunt cuius prima pena & maledictio indicatur primo illo verbo: *Egredere*, quod est dicere: Si te nō agnoscis, recede à domo mea, inquit tanq̃ sponsam recepi; discede à protectione gubernatione mea: ego. n. nec pascō nec protego ignorantes se. Separate te à grege ouium meorum electarum, inter quas permanere non licet, seipsam ignoranti, recede ab amicitia familiaritate mea non. n. delector cum ea conuersari, quæ non nouit quid sit, & quid habeat. Exi quoq̃ à te ipsa, & à proprio corde tuo. Non enim intra seipsam quietem inueniet, quæ se ignorat. Exi de abscondito faciei meæ, & vulnerum ac foraminum corporis mei. In enim locis non potest consistere, qui ita est cæcus, vt seipsum non videat. Denique recede procul à regno meo cœlesti, quo ingredi non possunt, qui paupertatem suam non agnoscunt. Nec fidas pulchritudini præfenti: Nam ignorantia tui ipsius conuertet eam in deformitatem, & nigredinem; nec illa me continebit, quo minus tibi dicam: *Egredere*, & *vade*. Pulcherrimi erant Lucifer in cœlo, & Adamus in Paradyso: Sed quia seipsos non agnouerunt: nec ego illos noui, & repulsi à glorioso aded loco, quem occupabant. Nam *a ignorans ignorabitur*. qui videlicet seipsam ignorat, ignorabitur nec approbabitur. Nam dicam illi in die nouissimo, quod b. satanas & coperarij iniquitatis: *nescio vos*. & *discedite à me maledicti*. Talis enim ignorantia hanc etiam pœnam meretur, vt non patiamur

21. Cor. 14.

18.

b Matt. 25. 12

c 14. d cap. 7

1.

vos

in mea praesentia consistere. O Deus aeter-
nus, nouerim me, ut tu me agnoscas: nec
quam definam me in tua praesentia agnos-
cere, ne mihi aliquando dicas: egredere ex do-
mo mea.

§ 1. quod mihi eundum est, si me ignorem?
Abi (inquit) *post vestigia gregum*. O tremen-
dam maledictionem, nec minus horrendam,
quam fuerit proxima? Quid enim hoc aliud
dicere, quam abi post brutas animan-
tes, mores earum imitandos, abi post
passiones earum explendo desideria, va-
de voluntas tua post id quod ei lubet; appeti-
ta post suas cupiditates; sensus post volu-
ptates suas; caro post suas libidines; imagina-
tio post suas chymæras; & ipsum iudicium
post suos errores, totum permittam enim in
tua ignorantiae poenam; te in has deuenire mi-
seras. Et quæ maior miseria pastori euenire potest,
quam ut, qui gregem suum gubernare deberet,
de quo ipse vellet deducere, id non præstet; sed
sequatur ipse potius, trahaturque à grege ipso er-
rante, quod ille voluerit. Et quæ maior infeli-
citas rationali homini accidere potest, quam
quod se subijciat appetitionibus brutis, ratio-
ne carentibus, quæ illi pro meritis reddant, e-
scientes eum (ut ait sapiens) in gaudium im-
misit? Hoc damnum timebat ipsa spon-
sa, cum petijt à suo sponso: *f Indica mihi,*
quem diligit anima mea; ubi pascas, ne vaga-
mini post greges sodalium tuorum. ad
quod respondit ipse: si ignoras te, incides in

2.

Eccle. 12. 35

f Cant. 1. 7

li 2 damnum

SPIRI-
TE

g lsa. 57. 17.

Serm. 35. in
Caat.

h Matt. 22. 13

damnum prætimefcis, & in horrendam maledictionem qua dixit Deus: *g abscondi ab iusticiam meam & indignatus sum, & alij vagantur via cordis sui*, viuens pro suo libitu absque rationis. Ex quo prouenit, vt non solum stigia sequatur brutorum; sed etiam Sanctus Bernardus perpendit) procul & recedat, tanquam illis miserior, sequatur. Nam illi miseriam suam finiunt cum morte, postquam supplicia non timent: tu autem nisi te agnoscat, h ligatis manibus & pedib. mitteris in tenebras exteriores, luens poena incredibili culpam ignorantie.

3.

EODEM tendit maledictio tertia, quæ ostendit seueritatem huius diuinæ permissio-
nis, qua dicit: *pasce hædes tuos*, quasi dicent non solum sequere bestiales tuas passiones, sed etiam illas ale, illisque multum indulge, qui iam non ex sola passione, sed etiam ex in-
tia peccat. Pasce malas tuas cogitationes, pas-
tasias fcedas, deprauatas voluntates, & erran-
tia iudicia, & opera lasciuia ab his ad illa transi-
eundo, nullo appposito limine aut termino. Et
sunt hædi tui: tui, quia tuum est quod pec-
cas; hædi quia eorum causa inter reprobes
computaberis. Et quæ ad dexteram iudicis
manu tanquam ovis eius gregis fuisses fueris,
collocaberis ad sinistram inter hædos, qui de
gregem pertinent Dæmonis. Et prout reza de-
dit. *iuxta tabernacula pastorum*, falsorum scilicet,
licet, faciendo quod illi faciunt; & sequen-
do eorum errores, falsis que doctrinas. Nam
qui se

S. Grego. ibi

qui seipsum non agnoscit, facile decipitur; & qui vestigia Christi sequi solebat, sequitur nunc Antichristi; & qui prius cogitationes suas ad desideria in pascuis coelestibus pascebat, nunc easdem pascit in pascuis inferni; & qui habitationem suam prope Sanctos & Apostolos collocabat, nunc associatur infidelibus & dominandis peccatoribus, cum quibus partem suam habebit, ex DEI sententia dicentis: *Quo pulchrior es descende & dormi cum incircumcisis.* O anima, quæ iactas magnam tuam pulchritudinem: nisi te agnoscas, quod eras pulchrior, eò eris abiectior: descende ex ista altitudine, dormi cum incircumcisis: morieris enim cum infidelibus, & cum gentibus penbis. O fons veræ pulchritudinis, da mihi cognitionem propriam, quæ illam generat & conseruat: aufer verò mei ipsius ignorantiam, ut pulcher sim in tuo conspectu, nec me vnquā ex domo tua repellas.

i Ezech. 32.
19.

S. Grego 24.
Moral. 63.

§. 2.

Varia sui ipsius Ignorantia.

VT GRAVISSIMA hæc damna ignorantia tui ipsius euadas, necesse erit explicare in quo hæc ignorantia consistat. multi enim ea laborant, qui tamen eam non nouerunt; & existimantes, quod se ipsos agnoscant, vehementer in eo errant. fabricant enim conceptum quendam sui ipsorum, rerum

Ii 3

que sua

SPIRITUS
SANCTUS

que suarum adeo à veritate alienum, ut non
imago aut exemplar sit verum eius, quod ha-
bent; sed fictum quoddam idolum propriæ
apprehensionis. Quod ut ostendamus, scien-
tiet scire, hanc ignorantiam ad extrema de-
peruenisse, quæ magis inter se distant, quam
coelum & terra, utrumque cæcum & insu-
tum. Quosdam enim adeo excæcavit
perbia, ut formarent de se conceptum que-
dam diuinitatis, faciendo seipsos Deos, &
collocando se tanquam idolum ceterorum ho-
minum; sicut princeps ille Tyri, qui dixit: *Dixi
ego sum, & in cathedra Dei sedi in cordibus
eius.*

a Ezech. 28. 2

ALIOS in contrario extremo adeo carni-
tas excæcavit, ut bestialitatis quendam con-
ceptum de seipsis fabricarent, iudicantes scilicet
animam suam mortalem esse, & sicut brutorum
ruptibilem, ut quæ simul cum corpore inco-
at. Tales illi fuerunt, qui dicebant: *b com-
estamus & bibamus, cras enim moriemur.* Quæ
ergo extrema esse possunt magis dissita & finita,
quam isti duo sint errores. Quos non solum
cra fides reprobatur, sed ipsum naturale
planè condemnat, clarissime ostendens, neque
animam esse Deum, nec esse posse nisi Dei facturam
q illam ex nihilo creauit; à quo esse accepit, &
eodè ita depēdet, sicut lumen à sole, q illud pro-
cit, & cōseruat. Nec tñ mortalis est, aut perit
corpore; sed immortalis & æterna, ut ostendit
ratiocinationis eius nobilitas, & ingenitas
beri eius arbitrij, eiusq; independentia à car-
ni

b Isai. 22. 13.

b sapien. 2. 6

in his actionibus, ac denique naturalis appetitus, quem habet ad sui memoriam perpetuam in mundo efficiendam.

SED his ignorantijis, tanquam crassioribus relictis, ad alias subtiliores veniamus. Quarum *prima* est circa iudicium bonorum & malorum, quæ intra nostram ipsam animam habemus, circa quæ sunt intolerabiles deceptiones, multa cogitationes, idola & statuz insignis vanitatis. Vix enim est qui penuriam suorum bonorum, gravitatem verò malorum agnoscit. extollunt enim bona, quæ habent, & imminuunt mala, omnino aliter quam reuera sunt. Multi se iustos reputant, qui tamen sunt peccatores; sapientes iudicant ac prudentes; & sunt ignari & imprudentes; credunt se humiles esse, & mortificatas habere suas passiones, qui pleni sunt superbia, valdeq; in illis viuunt inordinati affectus: peccata sua indicant fuisse leuissima, cum grauissima fuerint; persuadent sibi egregia se facinora perfecisse, cum valde fuerint communes, & abjectæ actiones: fingunt itaq; formantq; conceptum suipforum rerumq; suarum contrarium omnino ei, quem Deus de ipsis habet; ac proinde valde erroneum. Nam conceptus, quæ Deus de nobis habet, verus est, ac proprius: & ille esse debet regula nostrorum conceptuum. Talis erat cogitatio, quæ ille Episcopus habuit, cui hæc verba dixit Deus: *c dicis quod diues sum, & locupletatus, & nullus egeo: & nescis, quia es ignorans & insipiens: contrariū n. ego iudico* &

I.

c Apoc. 3. 17.

SPIRITUS
INTE

video: quia tu es miser & miserabilis; & pauper,
& cæcus; & nudus ab omni bono, quod tu habere
cogitas.

2.

QVId autem dicam de ignorantia earum-
dem actionum, quas quotidie exercemus, &
quibus similes errores passim inveniuntur.
Cum enim opus facimus, sæpe cogitamus esse
bonum, Deoq; placere: cum tamen primum
sit, Dei que oculis displiceat. Fingimus nobis
illud ex Zelo provenire, oritur autem ex ira
aut ex amore diuino procedere, quod procul
à proprio; aut ita esse perfectum, ut nihil ei
sit perfectionis: cum tamen multis imperfec-
tionibus ac defectibus scateat. Propterea li-
berum dixit Sapiens: d est via, quæ videtur homi-
ni recta, & nouissima eius ducunt ad mortem.
Isaias horrendum va minatur ihs, qui dicitur mo-
lum bonum, & bonum malum; ponentes tenebras
lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum
dulce, & dulce in amarum.

d Prou. 16. 25

3.

NEQVE minor est ignorantia in eo quod
facere possumus, quam in eo quod facimus, &
nostræ naturæ tribuimus, quod est gratia Dei
nostrisq; meritis, qd ipsius est misericordia
nostris deniq; viribus, quod præstamus aliis
communicatis scilicet à liberalitate Condito-
ris. Hac ignorantia excæcati fuerunt Pelagiani
eorumq; sequaces, hodieq; excæcantur multi
superbi, præsumentes ac iactantes, dicentes
tra se: e manus nostra excelsa, & non Dominus
fecit hæc omnia; aut e in fortitudine manus meæ
feci hæc omnia, & in sapientia mea intellexi.

e Deuter. 32.

27

f Isaiæ 10. 13.

SED quid mirum, si in rebus animæ nostræ
secretioribus adeò cœcutiamus, cum sint plu-
rimæ multò clariores, quæ ipsum corpus con-
cernunt, quæ tamen æque ignoramus, eò quod
earum originem finemque & inconstantiam
earundem non consideremus. cogitabis, te bo-
na valetudine uti, fortunas in multos annos &
honore habere: & eodem tempore disponitur
intra ipsum corpus morb⁹, ut propè iam sis ad
portas mortis; aut calūnia aliqua textitur, aut
lis, ob quam bonis tuis spoliaberis, sicut diues
ille, qui dicebat sibi: *g habes anima mea multa
bona posita in annos plurimos: requiesce, come-
de, bibe, epulare:* cogitanti autem hæc Deus a-
peruit illius ignorantiam & stultitiā, dicens:
*stulte, hac nocte animam tuam repetunt à te,
quæ autem parasti cuius erunt? ô quam iuste*
*deflebat S. Iob miseriam h viri, cuius abscondi-
ta est via, & circumdedit eum Deus tenebris.*
Nescit enim, num via, quam ambulat, recta sit;
& num felicem sit sortitura finem, cum enim
omni ex parte sit tenebris circumdatus, præ-
teritorum non recordatur; & quæ futura sunt
ignorat; & multa eorum, quæ sunt præsentia,
non assequitur. Nam cum nihil ipsi sit magis
proximum, quam ipsemet, nihil tamen minus
cognoscit, quam seipsum. Quamobrem ait S.
Basilii; verissimum esse Homeri dictum:
Quod nihil sit difficilius, quam seipsum a-
gnosceret. Quod ipse Deus confirmat dicens: *i
præsumesse cor hominis & inscrutabile: quis
cognoscet illud? ego Dominus scrutans cor.*

4.

g Luc. 12. 19.

h Iob. 3. 23.

Hom. 18. de
hum & van.
glor.

i Jerem. 17. 9

SPIRI-
TE

O iudex viuorum & mortuorum, doce me cor meum scrutari, ac in libro meo conscientiae ita legere; vt eam agnoscam, malaque eius reparem: quod in die nouissimo, quando hoc

& Apoc 20.12

liber aperietur, inueniatur bene scriptus, omnibus deletis malis.

Ex dictis haecenus facile intelliges, quid sit necessarium, frequenter exercitia, & considerationes, quibus tui ipsius cognitionem consequaris, designato sufficienti tempore, quo hanc rem incumbas, donec eam perfecte illuquaris. Haec considerationes duo rerum generaliter complectuntur: mala scilicet nostra, & meritis; bonaque ac dona, quae Deus nobis tribuit, ad miseras reparandas. Primae illae res magis proprie pertinent ad nostri cognitionem: mala enim & miseriae sunt verè nostra, & nobis ipsis originem ducunt: sed bona sunt Deo, quae si dicamus nostra, ideo est, qui ex misericordia & gratia sua illa in nobis collocat.

HINC fit, vt propria tui ipsius cognitionis hoc consistat, vt formes conceptum quemadmodum tui ipsius, rerumque tuarum verum, integrum, bene plenum, separando preciosum a vili, quod scilicet habes à teipso, ab eo quod habes à tuo creatore, & eius gratia. Considerans teipsum tanquam pauperem, mendicum, egenum, & ab omnibus bonis nudum: innumeris vero malis oneratum. cum verò aspicias bona, illa considera tanquam aliena, & ex eleemosyna & gratia accepta: tribuens illa Deo largitori, & modo, qui in sequentibus capitulis declarat.

tur, incipiendo à cognitione miseriarum, quæ
in decursu vitæ nobis eueniunt, ab ipsa nati-
uitate vsque ad mortem, ijs præmissis, quæ in
prima parte Meditationum sunt posita.

CAPVT V.

DE PROPRIA COGNITIO-
ne ex miserijs, quæ tum à peccato
Originis, tum ab alijs actualibus no-
bis eueniunt; & ex nihilo, quod ex
nobis ad bona opera habemus: &
quod ex his ascenditur
ad cognitionem
Dei.

QVONIAM propria co-
gnitio obtinetur legendo
& meditando librum pro-
priae conscientiae, ac vitæ
nostræ, redigenda sunt in
ordinem, quæ in eo sunt
scripta: perpendendo & ru-
minando tria præcipuè genera characterum,
seu sententiarum, quarum sacri libri prolixam
faciunt mentionem.

QVAEDAM enim sunt sententiæ scriptæ
manu primi nostri parentis Adami, per gene-
rationem scilicet carnis: alias tu ipse scripsisti,
ac ve-

SPIRI-
TE